

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Landbruksdepartementet	
Saksnr: 2003 103023	Dokumentnr: 17
Mottatt: - 7 MAI 2004	
LP/Sj/HGR	AKK: COS
Kopi:	Ansatt:

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres ref
2003/0323

Vår ref
200401660-2/OLE

Dato
06.05.2004

Forskrift om samarbeid om produksjon og omsetning av visse landbruksprodukter - høring

Det vises til brev datert 26.04.2004 fra Landbruksdepartementet i saken. Det bes om merknader til forslag til forskrift om samarbeid om produksjon av visse landbruksprodukter, dvs. grøntsektoren.

Bakgrunnen for saken er ny konkurranselov, hvor det i § 3 heter at "Kongen skal fastsette ved forskrift de unntak fra §§ 10 og 11 som er nødvendige for å gjennomføre landbruks- og fiskeripolitikken". Lovens § 10 forbyr konkurransebegrensende tiltak mellom foretak og § 11 forbyr foretak å utilbørlig utnytte sin dominerende stilling.

Det opplyses at det ikke er noen markedsregulator i grøntsektoren samt få reguleringer knyttet til samarbeidstiltak innen denne delen av landbruksnæringen. Det fremgår imidlertid at Landbruksdepartementet legger til grunn at det også for grøntsektoren er viktig å oppnå de målsettinger som er grunnlaget for markedsregulering innen de øvrige produksjonssektorer i landbruket.

Det foreslås at primærprodusenter og produsentorganisasjoner som produserer poteter, grønnsaker, urter, frukt, bær, blomster, honning eller grovfôr kan samarbeide om produksjon og omsetning av disse produktene. Dette gjelder også samarbeid om produksjon av settepoteter, såfrø, såkorn og annet plantemateriale som produksjonsmiddel. Det ønskes at produksjon og omsetning i denne sammenheng også skal omfatte forskning, utvikling, foredling, distribusjon, markedsføring og andre tiltak for å bringe produktet til markedet.

Postadresse Postboks 8014 Dep 0030 Oslo	Kontoradresse Einar Gerhardsens plass 1	Telefon 22 24 90 90 Org no. 972 417 890	Nærings- og handelsøkonomisk avdeling Telefaks 22 24 67 76	Saksbehandler Olve Engebretsen 22 24 67 14
---	--	--	--	--

Kommentar

Norsk landbruk, herunder grøntsektoren, står overfor betydelige utfordringer fremover. Krav til økt kostnadseffektivitet og bedre markedsadgang for landbruksvarer forventes å kreve omstilling i norsk landbruk og landbruksbasert næringsmiddelindustri. Grunnlaget for en livskraftig næringsmiddelindustri i Norge synes i økende grad å være avhengig av velfungerende markeder og konkurransedyktige priser på råvarer.

Vi mener at virksom konkurranse er viktig, blant annet fordi det i de aller fleste tilfeller bidrar til effektiv bruk av samfunnets ressurser, og stimulerer omstillingsevnen i norsk økonomi. Slik vi ser det bør derfor virksom konkurranse også være det gjeldende prinsipp for grøntsektoren i landbruket.

Unntak fra konkurransereglene i førsteomsetningsleddet i verdikjeder vil ikke bare føre til ineffektiv ressursbruk i de respektive ledd i verdikjeden, men også påvirke konkurranseforholdene i andre ledd av verdikjeden. Dette kan resultere i at det ikke nødvendigvis er de mest effektive bedriftene som overlever under ulike konkurranseforhold.

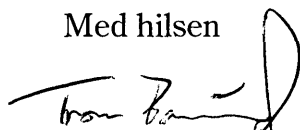
Dersom man likevel ut fra landbrukspolitiske hensyn anser det som nødvendig å gjøre unntak, bør man vurdere nøye om omfanget av unntak fra §§ 10 og 11 i den nye konkurranseloven, kan begrenses. Det foreliggende utkast til forskrift er etter vår vurdering uklart flere steder mht. hvor omfattende unntak fra ovennevnte paragrafer man ser for seg. Slik vi tolker dette kan forslaget til forskrift i prinsippet gi rom for omfattende markedsregulering. Samtidig blir det i høringsnotatet primært omtalt samarbeid som isolert sett ikke synes spesielt problematiske, som for eksempel samarbeid mellom primærprodusent om innkjøp med videre. Etter vår vurdering bør en avskjære muligheter som kan gi grunnlag for dype inngrep i markedet som for eksempel aktiv markedsregulering.

Vi mener også at det kan stilles spørsmål ved konkrete forslag. Eksempler på dette er:

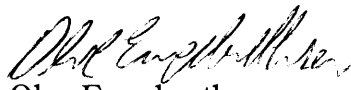
- På side fem fremgår det at produksjon av urter bør inngå i bestemmelsen, fordi omfanget av denne produksjonen er økende. Vi reiser spørsmålet om man snarere bør ha som bærende prinsipp at ”nye næringer i landbruket” bør utvikles innenfor rammen av ordinære rammebetingelser.
- På side 6 omtales Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS). Det poengteres at GPS ikke har den direkte markedskontakten som er nødvendig for å anbefale riktig pris og anses primært kun å ha en rådgivende funksjon. Samtidig fremgår det at Landbruksdepartementet mener at GPS er viktig for at produsentene skal ha mulighet til å oppnå en samlet markedsrett slik at landbrukspolitiske målsettinger for sektoren kan nås. Landbruksdepartementet mener derfor at GPS sine aktiviteter bør omfattes av forskriften om samarbeid om produksjon og

omsetning i grøntsektoren. Forannevnte er etter vår vurdering et eksempel på uklarhet mht. hvor langt man ønsker å gå mht. å begrense virksom konkurranse. Slik vi tolker omtalen i dette tilfellet åpner det for at GPS også kan drive med markedsregulering.

Med hilsen

Tron Bamrud (e.f.)
avdelingsdirektør

Olve Engebretsen
seniorrådgiver